Cliëntenraden Jeugd willen verder professionaliseren

Geplaatst op 1 augustus 2018

Cliëntenraden Jeugd willen verder professionaliseren om als cliëntenraad een stevige positie te verwerven of te behouden. Dat blijkt uit de enquête die LOC Jeugd in juni 2018 heeft uitgezet onder cliëntenraden in de jeugdhulp en jeugdbescherming. Raden vinden dat ze voldoende functioneren en dat ze invloed hebben, maar een flink deel van de raden vindt dat ze kennis mist. Er is vooral behoefte aan ondersteuning en scholing, en aan meer kennis over medezeggenschap en de manier waarop een raad haar werk zo efficiënt en effectief mogelijk kan organiseren.

Raden hebben (soms) invloed

Ongeveer de helft van de cliëntenraden in de jeugdhulp en jeugdbescherming vindt dat ze *invloed* hebben op het beleid van de aanbieder. Het andere deel vindt dat er soms sprake is van invloed. 13 procent van de raadsleden vindt dat er geen enkele sprake is van invloed. De inhoudelijke reacties van raadsleden wisselen sterk. Sommige raadsleden vinden dat ze niet altijd tijdig worden *geïnformeerd* en daarom geen invloed kunnen uitoefenen. Anderen trekken juist samen met bestuurders op in besluitvormingsprocedures.

Er zijn maar weinig raadsleden die vinden dat de *samenwerking* met de aanbieder niet goed loopt. Iets meer dan 10 procent vindt de samenwerking matig tot onvoldoende. De overige 90 procent vindt de samenwerking voldoende tot uitstekend, waarvan 42 procent deze als ‘goed’ beschouwt. Maar 5 procent van de raadsleden vindt dat zij onvoldoende *functioneert*. De overige 95 procent ziet dat er goede dingen binnen de cliëntenraad gebeuren. Er zijn ‘teams met actieve en gemotiveerde mensen die allen expertise en ervaring hebben op het gebied van jeugdhulp en jeugdbescherming’. Die motivatie is duidelijk aanwezig: maar liefst 58 procent vindt het raadswerk leuk.

Adviesrecht: onbekend maakt onbemind

Ondanks dat cliëntenraden ervaren dat zij invloed uitoefenen, wordt er weinig gebruikgemaakt van het

verzwaard adviesrecht. Ruim 63 procent van de raadsleden heeft nog nooit gebruik gemaakt van het (verzwaard) adviesrecht. Dit lijkt samen te hangen met de zittingsduur van raadsleden. Bijna 30 procent van de raadsleden zit korter dan één jaar in de cliëntenraad. Als raadsleden gebruik maken van het adviesrecht, dan doen zij dit bij zaken als de benoeming voor een lid van de Raad van Toezicht, brochures, de klachtenregeling of het doorvoeren van bezuinigingen. Als reden om geen adviesrecht te gebruiken worden reorganisaties genoemd, maar ook het niet voltallig zijn van de raad.

Ondersteuner is belangrijk

In het functioneren van een cliëntenraad is het hebben van een *ondersteuner* ontzettend belangrijk. Ruim 80 procent van de cliëntenraden heeft een ondersteuner en zorgt volgens de raadsleden voor *continuïteit.* De ondersteuner bezit veel kennis over procedures en de organisatie. Raadsleden geven ook aan dat voorzitters onnodig belast worden als er geen ondersteuner aan de cliëntenraad wordt toegevoegd.

Behoefte aan themagerichte scholing

Ondanks het oordeel van raadsleden dat hun cliëntenraden voldoende tot goed functioneren en dat er regelmatig sprake is van invloed, merken veel raadsleden dat ze niet de *kennis, kunde of vaardigheden* bezitten om het raadswerk écht goed te doen. Ruim een kwart van de raadsleden vindt dat er meer nodig is. Om die kennis, kunde en vaardigheden te verzamelen, zou een ruime meerderheid *ondersteuning, bijscholing of advies* (van een partij als LOC) willen krijgen. Die behoefte aan ondersteuning loopt uiteen. Veel respondenten geven aan dat er meer basiskennis over medezeggenschap nodig is. Daarnaast willen raadsleden meer informatie en handreikingen over het*samenwerken in een cliëntenraad*. Zoals het maken van een jaarplan, stellen van prioriteiten en het verdelen van taken binnen de raad. Het betrekken en informeren van de *achterban* is ook een belangrijk onderwerp waar cliëntenraden meer ondersteuning bij nodig hebben.

En wat doen we hiermee?

De resultaten van deze enquête geven een inzicht in de werkzaamheden van cliëntenraden in de jeugdhulp en jeugdbescherming. En hoe zij op hun eigen positie reflecteren. De resultaten worden teruggekoppeld aan de mensen die deze enquête hebben ingevuld en gedeeld via de communicatiekanalen van LOC zoals het sociaal platform nieuwsbrieven en het tijdschrift Zorg & Zeggenschap. Daarnaast neemt LOC de resultaten mee in de dienstverlening en ondersteuning voor cliëntenraden. In het najaar van 2018 organiseert LOC meerdere keren een basiscursus medezeggenschap Jeugd. In november 2018 is er een netwerkdag voor cliëntenraden Jeugd. Daar besteden we bewust tijd en aandacht aan het onderwerp: ‘het bepalen van de eigen agenda’. Zodat raadsleden van elkaar leren en dat vervolgens in de praktijk kunnen brengen.

Cliëntenraden kunnen altijd kosteloos de Vraagbaak van LOC bellen voor vragen over medezeggenschap. Daarnaast verzorgt LOC ondersteuning op maat aan cliëntenraden Jeugd. Leden van LOC betalen een lager tarief voor dienstverlening en ontvangen (afhankelijk van het type lidmaatschap) een dagdeel ondersteuning op maat.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Kwaliteit jeugdzorg